

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Svetlana Filincova, Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu și Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile declarate de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Rîhlea Vitalie și lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii, în pricina civilă la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Rîhlea Alexandru, Rîhlea Vitalie, Rîhlea Igor, Rîhlea Dumitru și Inozemțeva Marina, încasarea sumei, împotriva hotărîrii Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016, prin care cererea s-a admis parțial
c o n s t a t ă :

La 14 octombrie 2015 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” - Gubceac Dmitrii a depus cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Rîhlea Alexandru, Rîhlea Vitalie, Rîhlea Igor, Rîhlea Dumitru și Inozemțeva Marina, încasarea sumei.

În motivarea cererii lichidatorul Gubceac Dmitrii a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 15 ianuarie 2015 s-a constatat insolvențabilitatea societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” și s-a ridicat de la Rîhlea Alexandru dreptul de administrare a debitorului.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 august 2015 s-a inițiat în privința societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” procedura simplificată a falimentului, fiind desemnat în calitate de lichidator.

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor debitorului, cuantumul creanțelor validate și incluse în tabel constituie suma de 1 221 253,68 lei.

Conform informațiilor parvenite de la Registrele publice, societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” dispune de unități de transport care în rezultatul inventarierii corporale ale bunurilor nu au fost depistate, fiind anunțate în căutare.

Administratorul Rîhlea Alexandru la intentarea procesului de insolvență era obligat să transmită imediat bunurile debitorului, însă nu a întreprins aceste măsuri.

La ședința adunării repetate a creditorilor din 21 septembrie 2015 a fost împuternicit să se adreseze instanței de insolvență cu cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a asociațiilor debitorului Rîhlea Alexandru, Rîhlea Vitalie,

Rîhlea Igor, și Rîhlea Dumitru, contabilului Inozemțeva Marina.

Conducerea societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” era obligată conform art. 14 alin. (1) Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012 să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art. 10 din lege.

Rîhlea Alexandru era obligat să depună imediat cerere introductivă, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni din data survenirii incapacității de plată.

Starea de incapacitate de plată a societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” a survenit în anul 2013, când a fost emisă hotărâre judecătorească privind încasarea datoriei de la debitor în beneficiul Companiei de Asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni.

În rezultatul controlului fiscal efectuat de Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Edineț s-a stabilit că organul de conducere a societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” a încălcat Legea cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, nu a asigurat păstrarea facturilor fiscale și a celor de expediție, declarația cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2010, 2012 nu corespunde documentelor prezentate spre control.

Din anul 2010 Inozemțeva Marina a fost angajată în calitate de contabilă la societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans”, este responsabilă de întocmirea dărilor de seamă și ținerea contabilității.

Inozemțeva Marina a dus o contabilitate contrară prevederilor legii, lipsind parțial documentele de evidență primară contabilă, temei de tragere la răspundere subsidiară în baza art. 248 alin.(1) lit. e) al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012.

Administrația societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” a vândut o parte din bunuri, fiind diminuat activul întreprinderii, fapt confirmat prin ordonanța Procuraturii raionului Edineț de punere sub învinuire din 04 iunie 2015.

Consideră că asociații societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” Rîhlea Alexandru, Rîhlea Dumitru, Rîhlea Vitalie și Rîhlea Igor, contabilă Inozemțeva Marina au adus pagube debitorului și urmează a fi trași la răspundere subsidiară.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2015 s-a respins cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a lui Rîhlea Alexandru, Rîhlea Dumitru, Rîhlea Vitalie, Rîhlea Igor și Inozemțeva Marina (f.d.88-91 vol.I).

La 31 decembrie 2015 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii a declarat recurs împotriva Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2015 (f.d.96-98 vol.I).

La 13 ianuarie 2016 creditorul executorul judecătoresc Agarici Adrian a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2015 (f.d.111 vol.I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016 s-a respins recursul declarat de executorul judecătoresc Agarici Adrian, s-a admis recursul declarat de lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii, s-a casat hotărârea Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2015 și s-a restituit pricina spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată (f.d.117-124 vol.I).

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016 s-a admis parțial cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac

Dmitrii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și asociaților debitorului.

S-a încasat în mod solidar de la Rîhlea Alexandru, Rîhlea Dumitru, Rîhlea Vitalie și Rîhlea Igor suma de 1404472, 78 lei în beneficiul Biroului Vamal Briceni, 357011, 07 lei în beneficiul Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Edineț, 36256, 13 lei în beneficiul Casei Naționale de Asigurări Sociale, 639261, 93 lei în beneficiul Companiei de Asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni, 43104, 83 lei în beneficiul executorului judecătoresc Agarici Adrian, 4585, 69 lei în beneficiul băncii comerciale „Banca de Economii” societate pe acțiuni, 561, 25 lei în beneficiul societății pe acțiuni „Moldtelecom”.

S-au respins pretențiile lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii cu privire la încasarea sumei de la Inozemțeva Marina ca neîntemeiate (f.d.245-250 vol.I).

La 24 noiembrie 2016 lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii a declarat recurs nemotivat, iar la 09 decembrie 2016 recurs motivat împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de insolvabilitate, emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii (f.d.254, 256-258 vol.I).

În motivarea recursului lichidatorul Gubceac Dmitrii a invocat că hotărârea instanței de insolvabilitate urmează a fi casată în partea respingerii cererii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a contabilului debitorului Inozemțeva Marina.

Instanța de insolvabilitate urma să stabilească funcția fiecărei persoane solicitate de a fi trasă la răspundere subsidiară, să aprecieze activitatea lor pentru a putea constata gradul de responsabilitate în survenirea situației de insolvabilitate a societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans”.

Curtea Supremă de Justiție restituind pricina la rejudecare a stabilit că în urma controlului fiscal la societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans”, aceasta contrar prevederilor legislației fiscale a încasat mijloace financiare în numerar în casa întreprinderii, la 12 ianuarie 2013- 250 000 lei, iar la 31 ianuarie 2013 – 8335,38 lei , în lipsa MCC.

Declarația persoanei juridice cu privire la impozitul pe venit pe perioada fiscală 2010,2012 nu corespunde documentelor prezentate spre control (f.d.15-27). Calitatea de contabil-șef în perioada raportată o deținea Inozemțeva Marina, fapt dovedit prin copia carnetului de muncă anexat la materialele dosarului.

Instanța de insolvabilitate a respins cererea față de contabilul Inozemțeva Marina motivând că la 01 aprilie 2013 a desfășurat contractul individual de muncă, însă nu a luat în considerație că începând cu anul 2013 societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” era în incapacitate de plată.

Inozemțeva Marina este culpabilă de încasarea mijloacelor bănești în lipsa aparatului de casă, reflectarea unor date eronate în dările de seamă înregistrate la Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Edineț constatate în actul de control fiscal anexat la materialele pricinii.

Prin mandatul nr.0920431 din 18 noiembrie 2016 avocatul Odobescu Ghenadie a fost împuternicit de Rîhlea Vitalie să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a ataca

hotărârea judecătorească etc. (f.d.15 vol.II).

La 24 noiembrie 2016 avocatul Odobescu Ghenadie a declarat în interesele lui Rîhlea Vitalie recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016 solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de insolabilitate, emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii (f.d.2-14 vol.II).

În motivarea recursului avocatul Odobescu Ghenadie a invocat că instanța de insolabilitate a ignorat indicațiile Curții Supreme de Justiție că societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” a dus o contabilitate fictivă, care se datorează contabilei Inozemțeva Marina.

Administratorul Rîhlea Alexandru este responsabil de nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform art. 14 alin. (1) Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012 și nu fondatorul Rîhlea Vitalie.

Responsabil de ținerea unei contabilități fictive sau contrare legii, contribuirea la dispariția documentelor contabile, documentelor de constituire și ștampilei este Inozemțeva Marina și nu fondatorul Rîhlea Vitalie.

Curtea Supremă de Justiție în decizia din 17 februarie 2016 a menționat că instanța de insolabilitate urmează să stabilească funcția fiecărei persoane care se solicită să fie trase la răspundere subsidiară pentru a putea constata gradul de responsabilitate în survenirea situației de insolabilitate a debitorului.

Rîhlea Vitalie în calitate de fondator al societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” conform art.68 alin.(2) Codul civil nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile fondatorului (membrului), cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire.

Nu este clar prin care acțiuni Rîhlea Vitalie a contribuit la insolabilitatea societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” dacă în ultimii 5 ani nu a participat la activitatea întreprinderii, fiind stopată, iar conform art.248 alin.(4) Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor prevăzute la alin.(1) este solidară, cu condiția ca apariția stării de insolabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția ce ar fi putut cauza insolabilitatea debitorului.

La materialele pricinii nu sunt date că Rîhlea Vitalie în perioada 2010-2015 a participat la conducerea societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans”.

Conform art.248 alin.(5) Legea insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, măsura prevăzută la alin.(1) se prescrie în termen de 3 ani de la data la care a fost cunoscută sau trebuia să fie cunoscută persoana care a cauzat starea de insolabilitate, dar nu mai devreme de 2 ani de la data hotărârii de intentare a procedurii de insolabilitate.

Hotărârea de intentare a procesului de insolabilitate a fost pronunțată la 15 ianuarie 2015, iar lichidatorul debitorului a depus cererea cu privire la tragerea la răspundere subsidiară la 14 octombrie 2015 în detrimentul respectării termenului legal.

Conform art. 8 alin. (3) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, recursul va fi judecat în termen de 60 de zile de la înregistrarea dosarului în instanța de recurs, în modul prevăzut de Codul de procedură civilă

Pricina a fost înregistrată la Curtea Supreme de Justiție la 02 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursurile declarate în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile depuse în termen, întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea hotărârii Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016 și restituirea pricinii spre rejudecare din următoarele motive.

Conform art.8 alin.(1) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Conform art.248 alin.(6) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în toate cazurile, asupra acțiunii prevăzute la alin.(1), instanța de insolabilitate se pronunță prin hotărâre, care poate fi contestată cu recurs de persoanele vizate în ea.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat hotărârea la 10 noiembrie 2016.

Prin urmare, recursurile declarate la 24 noiembrie 2014 de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Rîhlea Vitalie și lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de insolabilitate a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept material și procedural, nu a elucidat deplin circumstanțele pricinii care au importanță pentru soluționarea justă a litigiului.

Conform art.249 alin.(2) Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, sumele încasate potrivit dispozițiilor art.248 vor intra în masa debitoare și vor fi destinate, în cazul procedurii de restructurare, completării fondurilor necesare în continuarea activității debitorului, iar în caz de faliment, în acoperirea pasivului.

Contrar normei de drept citate, instanța de insolabilitate a încasat sumele potrivit dispozițiilor art.248 în beneficiul creditorilor Biroul Vamal Briceni, Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Edineț, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania de Asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni, executorul judecătoresc Agarici Adrian, banca comercială „Banca de Economii” societate pe acțiuni și societatea pe acțiuni „Moldtelecom” și nu în masa debitoare a societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans”.

În conformitate cu art.130 alin.(1), (3) și (4) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Conform art.8 alin.(4) Legea insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, în vederea soluționării recursului, instanței de recurs i se trimit, în copii certificate de instanța de insolvență, doar actele care interesează soluționarea căii de atac.

Conform art. 66 alin.(1) lit.a) și art.114 alin.(1) aceeași Lege, administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale examinarea activității debitorului asupra căruia se inițiază procedura de insolvență în raport cu situația de fapt, întocmirea unui raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvență, menționându-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, prezentarea acestui raport instanței de insolvență în termenul stabilit de ea.

Administratorul insolvenței va întocmi și va supune adunării creditorilor, în termenul stabilit de instanța de insolvență, care nu poate depăși 100 de zile de la data deschiderii procedurii, un raport asupra stării economice și a cauzelor care au condus la insolvența debitorului, menționând persoanele cărora le-ar fi imputabilă această situație.

Contrar acestor prevederi legale, instanța de insolvență a constatat că societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” nu dispune de bunuri ce ar putea fi incluse în masa debitoare în scopul achitării creanțelor validate, o parte din bunurile debitorului au fost înstrăinate, întreprinderea nu dispune de unități de transport, deși la materialele pricinii lipsește raportul lichidatorului cu privire la situația masei debitoare și rulajul mijloacelor bănești de pe conturi.

Inspectoratul Fiscal de Stat pe raionul Edineț în actul de control nr.5-666396 din 31 ianuarie 2015 și decizia nr.197 din 23 februarie 2015 a stabilit încasarea mijloacelor financiare în numerar la 12 ianuarie 2013 în sumă 250 000 lei de la Iachim Vladislav și la 31 ianuarie 2013 în sumă 8335,38 lei de la societatea cu răspundere limitată „Rim Trans” în lipsa MCC.

Societatea cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” în procesul desfășurării activității economico-financiară a încălcat Legea cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și serviciile provenite din tranzacțiile economice externe, nu a păstrat și utilizat formularele tipizate de documente primare cu regim special, inclusiv facturilor fiscale de expediție etc. (f.d.15-33 vol.I).

Potrivit procesul-verbal al adunării generale a fondatorilor din 12 martie 2013, Rîhlea Alexandru, Rîhlea Igor și Rîhlea Dumitru în lipsa fondatorului Rîhlea Vitalie au decis înstrăinarea mijloacelor de transport ce aparțin societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” (f.d.240 vol.I).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 17 februarie 2016 a restituit pricina la rejudecare pe motivul că nu a fost stabilită funcția fiecărei persoane solicitate a fi trase la răspundere subsidiară, nu s-a apreciat activitatea acestora, pentru a putea constata gradul de responsabilitate în survenirea situației de insolvabilitate a debitorului.

În cazul tragerii la răspunderea subsidiară solidară este necesar de stabilit concret perioada mandatului persoanelor pentru a o contrapune apariției stării de insolvabilitate a debitorului.

Instanța de insolvabilitate nu a executat decizia instanței de recurs și nu a constatat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a litigiului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de insolvabilitate a încălcat normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa hotărârea Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016 și de a restitui pricina spre rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii este necesar de ținut cont de cele expuse și în dependență de cele obținute de emis o hotărâre legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admit recursurile declarate de avocatul Odobescu Ghenadie în interesele lui Rîhlea Vitalie și lichidatorul societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii.

Se casează hotărârea Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea lichidatorului societății cu răspundere limitată „Oc-Viad-Trans” – Gubceac Dmitrii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Rîhlea Alexandru, Rîhlea Vitalie, Rîhlea Igor, Rîhlea Dumitru și Inozemțeva Marina, încasarea sumei, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele, judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Svetlana Filincova

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan